

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-03-05
Besvaras senast
2026-03-11 kl. 12.00

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:571 Rimliga betaltider för att rädda jobb, tillväxt och investeringar

Svensk fordonsindustri är en av våra viktigaste basnäringar. Runt stora tillverkare som Scania, Volvo Group och Volvo Cars finns tusentals små och medelstora leverantörer, ofta familjeägda företag runt om i landet, som tillverkar allt från dörrhandtag och mattor till avancerade komponenter och system. Dessa företag utgör ryggraden i svensk industriell konkurrenskraft. Närmare 70 procent av ett fordon som sätts samman i en bilfabrik tillverkas av leverantörer.

Samtidigt vittnar branschen om en allvarlig och långvarig obalans i betalningsvillkoren. Trots att 30 dagar länge har varit norm och trots frivilliga åtaganden från större bolag ser vi i praktiken betaltider på 60, 90 och till och med 120 dagar. Exempelvis har Scania infört krav på 120 dagars betaltid, och under 2025 förlängde även Volvo Cars sina betalningstider kraftigt. Scania och Traton har också gått ut med ett stort gemensamt paket för nya lastbilar, där man kräver 90–120 dagars betaltid för att få vara med och ge anbud på affären. Detta är alltså ett krav och icke-förhandlingsbart, enligt fordonstillverkaren.

Konsekvensen är att små och medelstora leverantörer i praktiken tvingas agera bank åt multinationella koncerner. De levererar färdiga varor och tjänster men får vänta månader på betalning. Under tiden finansierar de köparens rörelsekapital – utan ränta, utan säkerhet och utan möjlighet att prissätta risken. Det handlar i praktiken om en räntefri leverantörskredit som pressas fram genom obalans i förhandlingsstyrka.

Är det verkligen rimligt att ett litet familjeföretag i Småland eller Västra Götaland, som tillverkar komponenter till bilar eller lastbilar, ska fungera som kreditgivare åt en global fordonstillverkare med stark balansräkning och god tillgång till kapitalmarknaden?

Detta är inte en fråga om att vara emot marknadsekonomi. Tvärtom! En väl fungerande marknad förutsätter någorlunda jämbördiga parter. När mindre än 1 procent av företagen i praktiken kan diktera villkoren för mer än 99 procent uppstår en strukturell snedvridning. Kapital binds i redan levererade affärer i stället för att användas till investeringar, innovation och nyanställningar. Småföretagens konkurrenskraft försvagas, och svensk industriell utveckling hämmas.

Frivilliga överenskommelser har prövats under lång tid utan att lösa problemet. Samtidigt pekar redovisningar av faktiska betalningstider på att de långa villkoren består.

Mot denna bakgrund vill jag fråga energi- och näringsminister Ebba Busch:

Avser ministern att vidta åtgärder för att säkerställa rimliga och förutsägbara betaltider mellan stora företag och små och medelstora leverantörer, så att svenska småföretag inte fortsatt tvingas agera räntefri bank åt dominerande aktörer inom fordonsindustrin?

.....

Rashid Farivar (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann